

სოციალურ მეცნიერებათა სერია

აკადემიური წერა დამწყობათათვის

ლია კაჭარავა
ხათუნა მარწყვიშვილი
ლილი ხეჩუაშვილი

თბილისი
2007

სოციალურ მეცნიერებათა სერია

მთავარი რედაქტორი: **მარინე ჩიტაშვილი**

რედაქტორი: **ლელა წიქარიშვილი**

დაკაბადონება: **თამარ შენგელია**

ყდის დიზაინი: **მამუკა ცეცხლაძე**

სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრი 2007
Center for Social Sciences 2007

ქ. თბილისი, 0108, თ. ჭოველიძის ქ. №10

ელ.ფოსტა: contact@ucss.ge

ინტერნეტ გვერდი: www.ucss.ge

ISBN: 978 – 99940 -873 -6-5

ISSN – 1512 -4576

ს ა რ ჩ ე ვ ი

თავი 1. პრინციპები, რომლებიც ნებისმიერ ტექსტზე გუშაობისას გამოგზავნიან.....	4
თავი 2. წერის პროცესის შეფასება და წერისთვის მოსამზადებელი სამუშაოები.....	5
როგორ ვიწყებთ წერას.....	5
წერის პროცესის ანალიზი.....	5
დაგეგმვა: წერისთვის მოსამზადებელი ეტაპი.....	12
თავი 3. აბზაცი.....	18
რა არის აბზაცი.....	18
აბზაცის ტიპები.....	33
თავი 4. რა არის ესე.....	45
საკვანძო დებულება.....	45
შესავალი.....	47
ნაშრომის ძირითადი ნაწილი – განმარტებელი აბზაცი.....	49
დასკვნა.....	52
თავი 5. არგუმენტირებული ესე.....	53
არგუმენტირებული დებულება ანუ თეზისი.....	53
საწინააღმდეგო შეხედულება.....	54
მიზეზების ახსნა და დასაბუთება.....	55
არგუმენტირებული ესეს სტრუქტურა.....	56
არგუმენტირებულ ესეში არგუმენტების დალაგების სტრუქტურა.....	60
არგუმენტირებული ესეს შეფასების მეთოდები.....	63
თავი 6. კრიტიკა.....	68
კრიტიკულად აზროვნება და კითხვა.....	68
კრიტიკის სტრუქტურა.....	78
თავი 7. პლაგიატი.....	79
რა არის პლაგიატი.....	79
ციტირება და პერიფრაზირება.....	79
როგორ ავარიდოთ თავი პლაგიატს.....	82
თავი 8. მართლწერის წესები და სავარჯიშოები.....	84
რიცხვითი სახელების მართლწერა.....	84
სხვათა სიტყვის მართლწერა.....	85
თანდებულისა და თანდებულისიანი სიტყვების მართლწერა.....	86
სათაურების მართლწერა.....	87
ქვემდებარისა და შემასმენლის შეთანხმება რიცხვში.....	88
ნაცვალსახელთა მართლწერის საკითხები.....	89
კომპოზიტების (რთული სიტყვების) მართლწერა.....	90
პუნქტუაცია.....	92
თავი 9. დოკუმენტის ფორმატი სოციალურ მეცნიერებებში ამერიკის ფსიქოლოგიური ასოციაციის (APA) სტილით.....	99
დოკუმენტის შედგენის ფორმალური მახასიათებლები.....	99
ლიტერატურის ციტირების წესები APA-ის სტანდარტის მიხედვით.....	102
სქოლიო და შენიშვნა.....	104
ცხრილები და სურათები.....	106
გამოყენებული ლიტერატურა.....	113
დანართი.....	117
ნაშრომის ფორმალური მახასიათებლების შესაფასებელი კითხვარი.....	118
გამოყენებული ლიტერატურა.....	120

თავი 1. პრინციპები, რომლებიც ნაზისმიერ ტექსტზე მუშაობისას გამოგადგებათ

განსაზღვრეთ მიზანი

პროფესიული ურთიერთობა სასურველი შედეგის მიღწევას გულისხმობს. წერილობით დოკუმენტს იმისთვის ქმნით, რომ რაღაც უნდა მოხდეს ან შეიძლება მოხდეს. ამიტომ, როდესაც რაიმეს დაწერას გადაწყვეტთ, კარგად განსაზღვრეთ, რის გაკეთებას აპირებთ. მაშინაც კი, როდესაც ვინმესთვის მხოლოდ რაიმეს შეტყობინებას აპირებთ, მას ეს ინფორმაცია ისე უნდა მიაწოდოთ, რომ საკუთარი გეგმების შეცვლა თქვენ მიერ მიწოდებული ინფორმაციის შესაბამისად მოუხდეს. თუ მიგაჩნიათ, რომ მისი მხრიდან რაიმე ქმედება არ არის საჭირო, მაშინ ეს შეტყობინება მას არც უნდა გაუგზავნოთ.

იყავით კონკრეტულნი

მიზნის განსაზღვრა წინაპირობაა იმისა, რომ მაქსიმალურად კონკრეტულნი იყოთ. სამოქმედო ფორმულა, რომელიც საქმის წარმოებაში კონკრეტული გადაწყვეტილებების მიღებისას მთელ მსოფლიოში ფართოდ გამოიყენება ასეთია: „ვინ რას როგორ როდის სად და რატომ აკეთებს“. ვინაიდან ყველა სამოქმედო გეგმა ამ ფორმულაში კარგად ჯდება, ის უკლებლივ ყველა სიტუაციაში გამოგადგებათ.

წერეთ მკითხველისთვის

ეს სწორი გადაწყვეტილების მიღების საშუალებას იძლევა, თუ როგორ უნდა გამოიყურებოდეს თქვენ მიერ მომზადებული წერილობითი დოკუმენტი. თქვენ უნდა გაითვალისწინოთ ვინ იქნება თქვენი მკითხველი და რატომ გაეცნობა ის თქვენ მიერ მომზადებულ დოკუმენტს. წერის დაწყებამდე მოიფიქრეთ, საჭიროა თუ არა პოტენციური მკითხველის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოძიება. მკითხველის გათვალისწინების შემთხვევაში გაგიადვილდებათ დოკუმენტში ჩასართავი დეტალების განსაზღვრა, რადგან თქვენთვის ერთნაირად წამგებიანი იქნება როგორც ზედმეტი, ისე – მწირი ინფორმაციის მიწოდება.

ძირითადი აზრი დასაწყისშივე წარმოადგინეთ

ეს პრინციპი გამოიყენება ესეც, მოხსენებითი ბარათის, ოფიციალური წერილების შედგენისას და კითხვებზე პასუხის გაცემისას. პირველი რიგში, წარმოაჩინეთ ძირითადი აზრი და მხოლოდ ამის შემდეგ მიაწოდეთ დამატებითი მოსაზრებები, რომლებიც ძირითად იდეას მეტ საფუძვლიანობას შესძენს. სხვა სიტყვებით, ჯერ გადმოეცით დასკვნა და შემდეგ დაასაბუთეთ მისი სისწორე. ამასთან, ნუ შეაწუხებთ მკითხველს თქვენი ფიქრის პროცესით, ვინაიდან ამ პროცესისთვის თვალის მიდევნება რთულია და დიდ დროსაც მოითხოვს, რის გამოც დიდია ალბათობა, რომ ადრესატის ყურადღებას ვერ მიიპყრობთ. ამიტომ დაიწყეთ დასკვნებით.

გამოიყენეთ დოკუმენტის შედგენის სტანდარტული მეთოდი „განსაზღვრეთ-დააღაგეთ-დააჯგუფეთ-დაახარისხეთ-გადახედეთ“

ესაა ფორმულა, რომელიც ნებისმიერ რთული ტექსტის შესადგენად გამოგადგებათ და რომელიც თანმიმდევრულად განსახორციელებელ ქმედებებს მოიცავს: (ა) განსაზღვრეთ მიზანი, (ბ) დააღაგეთ აზრები და ინფორმაცია, (გ) დააჯგუფეთ აზრები, (დ) ორგანიზებული სახე მიეცით თქვენს აზრებს და (ე) გადახედეთ შედეგს..

თავი 2. წერის პროცესის შეფასება და წერისთვის მოსამზადებელი სამუშაოები

როგორ ვიწყებთ წერას

ყოველთვის, როდესაც ამბობთ, რომ წერას იწყებთ, ამ სიტყვით ყველა იმ ფიზიკურ და ფსიქიკურ აქტივობას გულისხმობთ, რომელიც დასრულებული ნაშრომის შექმნაში მონაწილეობს. ეს არ არის იოლი შრომა, გამოცდილი ავტორებისთვისაც კი წერა შრომატევადი და რთულია. დახვეწილი სტატია თუ ნაშრომი დიდი შრომის ფასად – აზრების მკაფიოდ ფორმულირების, აზრების დამუშავებისა და სტრუქტურირების ხანგრძლივი პროცესის შედეგად მიიღწევა.

გახსოვდეთ, რომ არ არსებობს წერის ერთადერთი სწორი გზა. ორი სხვადასხვა ავტორი ნაშრომის შექმნისას ვერ მოახერხებს იდენტური რეკომენდაციებისა და მითითებების გაზიარებას, ვინაიდან თითოეული მათგანი საკუთარი შეხედულებებისა და გემოვნების გათვალისწინებით წარმართავს წერის პროცესს, თუმცა მაინც არსებობს ნაშრომის შექმნის გარკვეული ეტაპები, რომლებსაც ყველა ავტორი ითვალისწინებს და რომლებიც ნაწილობრივ თანხვედრიან კიდევ ერთმანეთს. ეს ეტაპებია:

- *წერის პროცესის ანალიზი.* ამ ეტაპზე განისაზღვრება ნაშრომის თემა, მიზანი, სამიზნე აუდიტორია ანუ მკითხველი და პროექტის სხვა ელემენტები;
- *დაგეგმვა.* ამ ეტაპზე ნაშრომში განსახილველი საკითხი დაკონკრეტდება და ინფორმაცია შეგროვდება. ყურადღება გამახვილებულია ერთ კონკრეტულ საკითხზე. ლაღგება მოპოვებული მასალა;
- *მონახაზი.* ამ ეტაპზე გამოიხატება იდეები, მოსაზრებები, მათ შორის მყარდება კავშირები;
- *გადახინჯვა.* ამ ეტაპზე ხდება ნაშრომის სტრუქტურის, შინაარსის, სტილისა და გამოხატვის ხერხების ხელახალი გააზრება და გაუმჯობესება.

წერის გამოცდილებასთან ერთად თანდათანობით გამოიმუშავეთ ნაშრომის აგების თქვენველ სტილს.

ცხადია, წერილობითი ნაშრომი უფრო მისაღები იქნება მკითხველისთვის, თუ ის გრამატიკულად და სტილისტურად გამართული იქნება, მაგრამ კარგი ნაწერის ღირსება მხოლოდ ეს არ არის. წერისას ჯერ კარგად უნდა დარწმუნდეთ, რომ სათქმელი ზუსტად და მკაფიოდ ჩამოაყალიბეთ და მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძლება გრამატიკასა და სტილზე ფიქრი (Fowler H.R; Aaron J. E. & Anderson D., 2000).

წერის პროცესის ანალიზი¹

ნებისმიერი წერილობითი ნაშრომი კონკრეტული მკითხველისთვის კონკრეტული საკითხის გარკვეული მიზნით განსახილველად მოწოდებული. თქვენ შეიძლება კვლევის ჩატარება დაგჭირდეთ. ამასთან, თქვენ წინაშე დადგება მოთხოვნები ნაშრომის მოცულობასთან, გაფორმების ფორმატთან და დასრულების ვადებთან დაკავშირებით.

ყოველივე ზემოთ თქმული წერის სიტუაციის კომპონენტებია, რომელთა გააზრება წერის დაწყებამდე გაცილებით ადრე მოგიწევთ. ცხრილში №2.1 მოცემულია კითხვები წერის პროცესის კომპონენტების ანალიზისათვის (Fowler H.R; Aaron J. E. & Anderson D., 2000):

¹ ქვეთავი მთლიანად მომზადებულია შემდეგ წყაროზე დაყრდნობით: Fowler H. Ramsey; Aaron Jane E.; Anderson Daniel (2000). *The Little, Brown Handbook*. 8th edition. Addison-Wesley

ცხრილი №2.1. კითხვები წერის პროცესის კომპონენტების ანალიზისათვის

თემა

- რას ეხება წერილობითი დავალება? თუ კონკრეტული დავალება არ გაქვთ, რის შესახებ ისურვებდით წერას?
- რა გაინტერესებთ მოცემული თემის ფარგლებში? არის რამე, რის თაობაზეც უკვე გაქვთ გარკვეული მოსაზრებები ან გასურთ, რომ მეტი იცოდეთ?
- კონკრეტულად რა მოთხოვნებს გიყენებთ მიღებული დავალება, როგორ უნდა შეხედოთ თემას?

მკითხველი

- ვინ წაიკითხავს თქვენს ნაშრომს? რა იციან და რას ფიქრობენ თქვენი მკითხველები განსახილველ საკითხზე?
- ხასიათდებიან თუ არა თქვენი მკითხველები რაიმე ნიშან-თვისებით, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ნაშრომის აღქმაზე? ასეთი მახასიათებელი შეიძლება იყოს, მაგალითად, საგანმანათლებლო სისტემაში მუშაობის გამოცდილება, თქვენს სფეროში მუშაობის გამოცდილება, პოლიტიკური მოსაზრებები.
- რა ურთიერთობა გაქვთ მკითხველთან? რამდენად ფორმალური ან არაფორმალური უნდა იყოს თქვენი ნაშრომი?
- რა გასურთ, რომ იფიქრონ ან მოიმოქმედონ თქვენმა მკითხველებმა ნაშრომის წაკითხვის შემდეგ?

მიზანი

- რა მიზანს ისახავს თქვენი დავალება? მაგალითად, რაიმე უნდა ახსნათ, თუ კონკრეტული პოზიციის დასაბუთებას უნდა შეეცადოთ?
- რატომ წერთ? რისი მიღწევა გასურთ თქვენი ნაშრომით?
- რა გზით შეიძლება მიზნის სრულად მიღწევა?

კვლევა

- რა სახის მტკიცებულებები – ფაქტები, მაგალითები, ექსპერტთა მოსაზრებები – გამოგადგებათ ყველაზე მეტად თქვენს ნაშრომში განსახილველი საკითხის, მკითხველისა და მიზნის გათვალისწინებით?
- მოითხოვს თუ არა თქვენი დავალება ინფორმაციის წყაროების მოძიებას ან სხვა ისეთი კვლევის ჩატარებას, როგორცაა გამოკითხვა, ინტერვიუ ანდა ექსპერიმენტი?
- დავალების მოთხოვნების გარდა, რა დამატებითი ინფორმაცია გჭირდებათ ნაშრომში განსახილველ საკითხზე? როგორ მოიპოვებთ მას?
- წყაროების ციტირების რომელ სტილს გამოიყენებთ ნაშრომში?

სავარჯიშო №2.1: ქვემოთ მოცემულია ფსიქოლოგიის შესავლის კურსის ფარგლებში შესასრულებელი დავალება. რა მოთხოვნებს უყენებს ეს დავალება წერის პროცესის კომპონენტებს? ამ დავალების შესრულებისას როგორ უპასუხებდით ცხრილში №1 მოცემულ კითხვებს?

როდის არის ფსიქოთერაპია ყველაზე ეფექტური? ანუ კლიენტის, თერაპევტისა და თეორიის რა მიმართების შემთხვევაში მიიღწევა დადებითი შედეგი? თქვენი პოზიციის, მოსაზრებებისა და დასკვნების გასამყარებლად ციტირებული უნდა იყოს შესაბამისი წყაროები. მოცულობა: 1500-1800 სიტყვა. ნაშრომი ელექტრონული ფოსტით უნდა გაიგზავნოს. ნაშრომები განიხილება პირველ ნოემბერს.

თემის შერჩევა და დაკონკრეტება. რომელ სფეროს განეკუთვნება ნაშრომი?

სწავლის პერიოდში მრავალი ნაშრომის დაწერა მოგიწევთ. წერილობითი დავალების მოცემისას შეიძლება დაგიკონკრეტონ თემა, ან არჩევანი თქვენ მოგანდონ; თუმცა, ნებისმიერ შემთხვევაში, ნაშრომის შექმნისას უნდა შესრულდეს შემდეგი პირობები:

- შერჩეული თემა უნდა შეესაბამებოდეს მიღებულ დავალებას;
- თემა არც ძალზე ზოგადი უნდა იყოს და არც მეტად კონკრეტული; უნდა შეესაბამებოდეს ნაშრომის მოცულობასა და შესრულების ვადებს;
- თემა უნდა გაინტერესებდეთ.

ნაშრომის თემის მისადაგება თქვენს ინტერესებსა და არსებულ გამოცდილებასთან

ზოგიერთი დავალება, როგორცაა, მაგალითად, ლაბორატორიული კვლევის ანგარიში ან შემთხვევის განხილვა პოლიტიკურ მეცნიერებაში, საკუთარი თავის წარმოჩენის მწირ საშუალებას იძლევა, თუმცა, ერთი შეხედვით, ძალზე ხისტი და მოსაწყენ საკითხებზე მუშაობის დროსაც შეგიძლიათ, გარკვეულწილად, თავისუფალი იყოთ, მაგალითად, თუ უნდა დაწეროთ ორი ნაცნობი ადამიანის შედარებითი დახასიათება, შესადარებელი ადამიანებისა და მათი შედარების ხერხების შერჩევა თქვენი პერსონალიზაცია; ასევე, თქვენზე დამოკიდებული, უბრალოდ დაწეროთ დავალებას, თუ წერით ისიამოვნებთ და ბევრ ახალ თვისებასაც აღმოაჩენთ ამ ადამიანებში.

როდესაც დავალებაში არ არის თემა დაკონკრეტებული, ის თქვენს გამოცდილებასა და ინტერესთა სფეროში შეგიძლიათ მოიძიოთ. ქვემოთ მოცემულია სავარაუდო კითხვები, რომლებიც შეიძლება ნაშრომის თემის შერჩევისას გაჩნდეს.

- რომელი თემაა თქვენთვის ნაცნობი ან რომელი თემა გაინტერესებთ? ეს შეიძლება იყოს სპორტი, უმუშევრობა თქვენს ქალაქში, კლასიკური მუსიკა და ა.შ.
- უახლოეს წარსულში მონაწილეობა ხომ არ მიგიღიათ რომელიმე საინტერესო დისკუსიაში? ეს შეიძლება იყოს ცვლილებები ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობაში, საუნივერსიტეტო სწავლების რეფორმირების წარმატებულობა, უნივერსიტეტში ფსიქოლოგიური სამსახურის არსებობის აუცილებლობა და ა.შ.
- რა წაიკითხეთ ან ნახეთ ამ ბოლო დროს? ეს შეიძლება იყოს ძალიან საინტერესო წიგნი, სასაცილო ფილმი, სკანდალური ტელეგადაცემა და ა.შ.
- რა გახარებთ ან რა გწყინთ? ეს შეიძლება იყოს თქვენი პოპი, მეზობლების ქცევა, ხმაური ქუჩაში და ა.შ.

ნაშრომისთვის შერჩეული თემისა და შესასრულებელი დავალების შესაბამისებაში მოყვანა

დავალების მიღების შემდეგ ყურადღებით წაიკითხეთ ის და შეეცადეთ მისი ადეკვატური თემა შეარჩიოთ. ამაში ქვემოთ მოცემული კითხვები დაგეხმარებათ.

- რას მოითხოვენ ჩემგან? მრავალი წერილობითი დავალება მოიცავს ისეთ სიტყვებს, როგორებიცაა *განიხილეთ*, *აღწერეთ*, *გაანალიზეთ*, *წარმოადგინეთ*, *მოახდინეთ ინტერპრეტაცია*, *ახსენით*, *განსაზღვრეთ*, *დაახაზოთ* ან *შეაფასეთ*. ეს სიტყვები მიგითითებენ, თუ როგორ უნდა მიუდგეთ თემას, როგორ აზროვნებას მოელოდნენ თქვენგან და რა ზოგადი მიზანი უნდა დაისახოთ.
- ვისთვის წერთ? ზოგიერთ დავალებაში დაკონკრეტებულია მკითხველის ვინაობა, თუმცა, ჩვეულებისამებრ, თქვენ თავად უნდა განსაზღვროთ, თუ ვინ იქნება თქვენი მკითხველი – იქნება ეს მთელი საზოგადოება, თანაკურსელები, თქვენი უფროსი, ინსტრუქტორი, უნივერსიტეტის სტუდენტობა, რომელიმე სხვა ჯგუფი, თუ ინდივიდი.
- რა ტიპის კვლევა მოგეთხოვებათ? ზოგჯერ დავალებაში მითითებულია, თუ რა ტიპის ლიტერატურით უნდა ისარგებლოთ. ამ წყაროების გამოყენება ნაშრომის საკითხის მოსაძიებლადაც შეიძლება.
- საჭიროებს თუ არა დავალების თემა შემდგომ დაკონკრეტებას, რათა ნაშრომის მოცულობისა და შესრულების ვადების მოთხოვნები დააკმაყოფილოთ?

ნაშრომის თემის დაკონკრეტება

თუ დავალებათა უმრავლესობა (მაგალითად, ინტერნეტი, საპრეზიდენტო მმართველობის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, ბავშვის განვითარების თავისებურებები და ა.შ.) კონკრეტული საკითხის არჩევის თავისუფლებას გაძღვეთ, მაშინ დავალებები საკმაოდ ზოგადია ხოლმე. მცირე მოცულობის დავალების დასაწერად თქვენ მაქსიმალურად უნდა დააკონკრეტოთ მოცემული თემა ისე, რომ ნაშრომში საკმარისად იყოს ფაქტები, მაგალითები და სხვა დეტალები, რომლებიც მას მნიშვნელოვანსა და საინტერესოს გახდის.

ცხრილში №2.2 მოცემულია მაგალითები, თუ როგორ არის შესაძლებელი საკმაოდ ზოგადი თემის რამდენიმე კონკრეტულ საკითხად დაყოფა.

ცხრილი №2.2. ზოგადი თემის რამდენიმე კონკრეტულ საკითხად დაშლის მაგალითები

ზოგადი თემა	კონკრეტული საკითხები
ინტერნეტი	<ul style="list-style-type: none"> „ონლაინ“ კომუნიკაციის უპირატესობები; უნდა არეგულირდებდეს თუ არა სახელმწიფო ვებგვერდების შინაარსს; რამდენად მონაწილეობს ინტერნეტი სოციალური და ეკონომიკური უთანასწორობის ფორმირებაში.
საზაფხულო სამუშაოები	<ul style="list-style-type: none"> საზაფხულო სამუშაოები არაპროფესიონალებისთვის; როგორ მოვეპებნოთ საზაფხულო სამუშაო; რა შეიძლება გვასწავლოს საზაფხულო სამუშაო.
სახელმწიფო დახმარებები სტუდენტებისთვის	<ul style="list-style-type: none"> რომელ სტუდენტებს ეკუთვნით სახელმწიფო დახმარება; სტუდენტებისთვის ხელმისაწვდომი სახელმწიფო დახმარებები; რატომ უნდა დაეხმაროს (ან არ დაეხმაროს) მთავრობა სტუდენტებს.

სავარჯიშო №2.2: ქვემოთ მოცემულია რამდენიმე ზოგადი წერილობითი დავალება. საკუთარ ინტერესებსა და წაკითხულ მასალაზე დაყრდნობით, დააკონკრეტეთ თითოეული ზოგადი თემა.

- ქალაქის გაზეთის რედაქტორისთვის მისაწერ წერილში აღწერეთ მოსახლეობის მიგრაციის გავლენა თქვენს ქალაქზე. მოცულობა: ორი გვერდი, დრო: შეუზღუდავი.
- აკადემიური წერის კურსისთვის განიხილეთ, თუ როგორ ცვლის ინტერნეტის არსებობა პოპულატურას. მოცულობა: სამი გვერდი, დრო: ერთი კვირა.
- სოციოლოგიის კურსისთვის შეისწავლეთ და გააანალიზეთ ადამიანთა კონკრეტული ჯგუფის ქცევის დინამიკა. მოცულობა: შეუზღუდავი, დრო: ოთხი კვირა.
- აკადემიური წერის კურსისთვის წაიკითხეთ და დაწერეთ საპასუხო ესე თქვენ მიერ შერჩეულ ნებისმიერ სტატიაზე. მოცულობა: სამი გვერდი, დრო: ორი კვირა.

მკითხველი

ვინ არის თქვენი მკითხველი? რატომ წაიკითხავს იგი თქვენს ნაშრომს? რა სურს და რას ელის იგი თქვენგან? ეს მნიშვნელოვანი კითხვებია წერისას და ყოველთვის მოგიწევთ მათზე პასუხის გაცემა (იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც მხოლოდ საკუთარი თავისთვის წერთ), ვინაიდან წერა ყოველთვის მოიაზრებს ვიღაცასთან კომუნიკაციას, ურთიერთობას.

შესასრულებელი ნაშრომი შეიძლება თავისთავად მოიაზრებდეს მკითხველს. მაგალითად, თუ საგაზეთო სტატიას წერთ, ეს შეიძლება გაზეთის რედაქტორი იყოს, სამეცნიერო